

entésítő és
egyik gát-
tán meg-
biztos ur
mu rende-
zokat, kik
hogy a
továbbá
zakképzett-
valamint
gazoló ok-
leg irandó
gusztus hó
ujtsák be
ező folya-
be vételni.
okleveles
tesül.
almazása:
korona uti
hód föld
ter töltés-
Működési
ilométerre
sulati illet-
ított napi-
tők fel.
ak egy évi

hó 16-án.

zsefi,
nök.

gusztus
n való
ségizett

ot,

nyelvet

kiadó-
vábbit.

lanvasutak.

est-balparti
udvari olaj-
ny hó 15-től
egy éven át,
z 1907. évi
t, olajüz-
Tinsch fele
gázgőregek
a ezennel

darab. A
okát magá-
nyai hazai
kir. keres-
lamint az
5, az üzlet-
kört 62.

részét ké-
állításí fel-
esti nyom-
pályszerűen
okmány-
elve és a
20273/904.
us hó 30-án
z-kört 62.
bánapéruz
évi julius

vezetőség.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybetskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
ben közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Hitts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybetskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére va-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkés szerkesztő: Dr. Brájer Lajos

Nagybetskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 164. szám.

Előfizetési árak:
Egy évre ----- 24 kor
Fél évre ----- 12
Negyed évre ----- 6
Egy hónap ----- 2
Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkivül az összes hirdetés
irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Szerda, július 20.

A kormány és pártja feladata.

Politikai munkatársunktól.
Budapest, július 19.

Csak valamelyest jobb nemzeti érzésű, csak kissé elfogultatlanabb itélettel bíró egyetlen emberrel sem lehet elhitetni, hogy éppen a civilista az igazi alkalom arra, hogy a nemzeti ideálok becsülése a magyar népben fentartassék és emeltesék. Van elég más alkalom, melynél ez irányban tárgyilago-abbán és hathatósabban lehet eljárni a nélkül, hogy az előke-
lőbb érzelmek csak legkevésbé is sér-
teni kellene.

A képviselőházban folyó események-
től tehát undorral kell elfordulnunk és fő-
leg, miután helytálló és józan érveket nem
lehet felhozni, nem tájéghatunk attól a kö-
vetkeztéstől, hogy itt csak időfecsérlésről
és párthecekről van szó.

Igen, ideálokkal minden, minden népnek
kell bírnia, hogy öntudattal tekinthessen a
jövőbe és ezek az ideálok bármilyen
hatalmasak és messzeérők lehetnek; sőt
az a nép, melynek ily eszményei nincse-
nek és kicsinyes reményálmokkal foglal-
kozik, az elgyöngülés és elbátortalanodás
bizonyítványát állítja ki magáról. De egészen
más valami az, ha elérkezett az időpont
az eszmények megvalósításához közelebb
jönni; itt nem a fantasztikus alkotás, nem
a chauvinista tularadás dönt, itt csak az
államférfiúi itélet mérvadó, mely megóv
attól, hogy időelötti kezdés örökre veszé-
lyeztesse és szétrombolja ez ideálokat.
Nem is lesz senki a képviselőházban és
az egész országban, aki, ha magyarnak
érzi magát, nem vallja mindama eszmé-
nyeket, melyeket szabadalmazott patriotáink
folyton kikiabálnak

A pártok közt a különbséget leginkább
abban kell keresni, hogy az egyik már
most előre akar rohanni, míg a másik
szintén a hazafias célok követelésével előbb

minden irányban erősíteni akarja a nem-
zetet a döntő pillanatra. És ezért kell
Bánffy fellépését elítélni. Az öt év óta,
mióta nem ő intézi az ország sorsát, az
állapotok kevésbé változtak és bizony nem
oly módon, hogy most már messzemenő
nemzeti tervek megvalósításához lehetne
fogni. Sőt ha változás történt, ugy a hosszú
obstrukció folytán az csak káros

És ha ennek dacára Bánffy az
oszlomlók élére áll, akkor csak azt mond-
hatjuk, hogy vagy akkor ismerte félre az
ország állapotait, mikor kezében volt a
hatalom és megakadályozta a gyors föl-
emelkedést, vagy most nem ismeri az
ország állapotát, midőn oly rendkívül
siettetni akarja a fölemelkedést. Bánffy
akkor oly felette erősen állította össze
pártját, hogy a közös vámtérületet mely
ellen most harcol, keresztül vigye, hogy
az Ausztriával való kiegyezést, melyet már
alig akar, a parlamentben megzavartassa.
Mikor volt inkább államférfi, mikor akarta
inkább az ország hasznát, akkor vagy ma,
erre mindenki maga megfelelt. De fel-
lépése szerencsére senkire sem döntő, leg-
főleg ő ellene.

Hogy azonban mért kell megvitatás
alá venni, az annak a sajátos taktiká-
nak kölcsönvételében van, melylyel tavaly
az ellenzék élt, midőn a 48-as párt pro-
gramját a 67-i kiegyezésből akarta ki-
olvasni. És miután Apponyi is ugyan így
terjeszti elő törvénytárgyaló művészetét,
most háromféle Deák-hagyomány van az
országban, a függetlenségi párt elferdít és
a Bánffy—Apponyi-törédék félre csavart
hagyománya, mind a kettő ellentétben az
egyedül igazi Deák-hagyománnyal, melyet
a kormánypárt képvisel.

Ezt a neveléses, de azért veszedel-
mes politikai schismát meg kell szüntetni,
nehogy a választók felfogása lassanként
félrecsavarodjék. A kormány és a kormánypárt
feladata most tehát főleg az, hogy a

tiszta Deák-hagyományt mindenkor vilá-
gosan és élesen kidomborítsa és az egész
ország teljes erővel helyt álljon érte.

n-s.

Pap Géza beszámolója. Papp Géza orsz.
képviselőnek hétfőre jelentett beszámolója a
közbejött akadályok miatt elmaradt Torákon s a
beszámolót csütörtökön vagy pénteken tarja meg.

Nagybetskerek jövő évi költségvetése.

— július 20.

Hausladden Mátyás városi főszámvevő a
tegnap délelőtt megtartott tanácsülésen betérjesz-
tette Nagybetskerek város háztartásának 1905.
évre vonatkozó költségvetését.

A nagy gonddal és körültekintéssel készített
költségvetés, sajnos, az idén is tetemes hiánnyal
zarul, de hát ezt az állapotot meg kellett szoknunk,
mert a folyton fokozódó szükségletek és igények in-
dokolták teszik. A hiánnyal szemben egyébként
örvendetes része a költségvetésnek, hogy a városi
pótadó csökkenésével biztat, ami kétségtelenül
arra vall, hogy a város ügyének vezetői arra
törekednek, hogy a város polgárainak terhet
könnyítsék.

Egyébként most bővebb kommentár nélkül
adjuk itt a költségvetés főbb pontozatait.

A költségvetés szerint az összes fedezet
246.948 korona. Ebből az általános közigazgatási
bevétel 238.606 korona, a gazdasági bevételek
2202 koronát, míg a közbiztonsági bevételek
6140 koronát tesznek ki.

Ezzel szemben az összes szükséglet 445.122
korona és 98 fillér, mely összegből levonva az
összes fedezetet, vagyis 246.948 koronát, 198.174
korona és 98 fillér hiány mutatkozik, mely
378.922 korona és 61 fillér egyenes állami adó
után kivetendő községi pótadóval az alábbiak
szerint lenne fedezendő.

Összehasonlítva az általános közigazgatási
szükségletet a fedezettel, 170.380 korona és 98
fillér hiány mutatkozik, mely a fenti adóalap után
45 százalékkal kivetendő községi pótadóval java-

A „TORONTÁL“ tárcája.

ZSUNA

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —
Irla: Hegedüs János.

Regi történet. Apák átka, anyák könnyelmű-
sége, gyermekek veszedelme.

Gróf Szegváryéknál voltam nevelő. Nőven-
dékem a gróf elhalt első lányának kis fia, Deren-
csey Gyulácska volt, akit az öreg apja nevelte-
tett. A kis falu, hol a gróf kastélya s birtokainak
egy része feküdt, jelentéktelen kis tót falucska
volt. Ha az uraság nem volt lenn a faluban,
nem volt ott senki, akivel szót lehetett volna
váltani. A lakói nemzetiségre nézve mind hét-
szilvafás nemesek, de nyelvre már mind tótok
voltak. Nem beszélt ott senki magyarul, csak
Gyuricsku, a gróf v. b. t. t. öreg inasa.

Ez azután sokat is mesélt. Minden meséje
után hozzátette:

— Hejh! Nyiviló ur, nyiviló ur! Szíp ílet
meg volt itt egykor, mikor még a miltoságos
ifjasszonyka is itt volta, meg a Boroviczky ifur is
még szíp leginy volta és én is még leginy meg voltam!
Hejh! akkor volia itt csak szíp ílet!

Ily környezetben bizony nem valami kelle-
mesen teltek napjaim. Ha akadt hely, a hol
emberekkel össze jöhöttem, bizony igyekeztem
felhasználni az alkalmat, nem nagyon válogatva,
hogy kivel ülök le egy asztalhoz.

A véletlen azonban segélyemre jött. Egy
nap tagba szakadt, erős, izmos, érdekes arcu
fiatal ember jött a kastélyba a grófot keresni.
Nem volt otthon. Szóba álltam vele. Huszka

Józsefnek mutatta be magát, theológiát tanult a
főiskolán. Értelmes, okos embernek itéltém; de
szegletesnek, aki mégcsak közönséges társadalmi
körben sem igen tud mozogni. Mikor megtudtam,
hogy ő a kis falu szülőltje s szülei is ott laknak:
láttam, hogy itéletem helyes volt. Szünidőre jött
haza s jöttevőjét, a grófot volt meglátogatandó.
Barátságot kötöttünk. Könnyen ment ez akkor a
még a világ s társadalmi rossz szokásoktól el nem
kapott s önmagukat tul nem élt 20—22 éves
embereknél.

Mindennapos volt a kastélyban új barátom,
sőt mondhatnám ott lakott. Végteleen örültem
neki. Az ő révén, mint a környéknek s azok
lakóinak jó ismerője, csakhamar én is megismer-
kedtem a vidékkel s azok birókosaival: leírásból;
mert Józsi barátomat az Isten semmi kincseért
sem lehetett volna oly házhoz bevinni, ahol
leány is volt.

Én azonban sorra jártam a környék összes
uri lakát.

Igy ismerkedtem meg a Gyuricsku inas által
is emlegetett Boroviczky uralral is. Látogatást
tettem. Rideg, morozus, magába zárkozott 60 év
körüli férfinak találtam. Bizony ő se sokat adott
az etikett-re. Alig léptem be s fogadott, inasá-
val leányai után kérdezősködött s mikor az inas
jelentette, hogy otthon vannak, hozzájuk vezetett.

Ez alapon nyomban tisztában voltam, hogy
az öreg ur — hitem szerint — özvegy ember.

Két leánya volt. Az egyik egy vékony,
sápadt színű, savó szemű, csaknem kender szőke
haja; de minden mozdulatán, beszédén, magá-
viseletén uri elegancia ömlött el. Ez volt Korifelia.
A másik alacsony, molett, teljesen kifejlett
idomu; rózsás szín arcát dus fűrtü holló haja
áryékolta, melynek színét a hófehérségű nyak

még jobban kiemelte. Fekete mélytűzű szemei,
mosolygó arca s arca közepén mindig látható kis
gördöcske az eleven, vidám, ártatlan leiket
sojtették. Ha beszédes ajaka megnyitott, az elefant-
csont fehérségét megszégyenítő apró fogacskaik
voltak láthatók. Örökté vidám, kacagó, jó kedvű.
Ez volt Zsuzsanna; de a kit közönségesen
Zsunának hívtak.

A két leány felett a nevelői, anyai tisztet
egy nem épen öreg, de javakorban lévő igen
eszes, szellemes, nagy műveltséget és társadalmi
jártasságot elaruló nő vitte, akit a lányok közön-
ségesen csak Gabriellának hívtak.

Oly korban voltak ismeretségem idejében a
leányok, amikor attól függőleg van-e a láthataron
családot alapítani szándékozó férfi, vagy nincs,
hol kislányok, hol nagylányok.

Az időben, kivált a falun élőknek, nem igen
volt alkalmuk annyi lányvásáron résztvenni, mint
ma. Akkor megelégedtek egy-egy házimulatsággal.
Egyszerűbb, közvetlenebb, fesztelenebb volt s
nem is kerültek annyiba, mint a mai bálók. De,
ami fő, abban a korban nem kellett a lányoknak
és fiatal asszonyoknak ugy kiöltözködni egy-egy
mulatságra, mint ma; akkor nem a toillettel s a
leány fedetlen bajait vitték balba, hanem a leány
egyéniségét, háziaságát, szellemét. Az akkori lá-
nyokat aligha elégitette volna ki a mai léha udvaron-
cok semmit mondó üres beszéde... Rut megvetéssel
hagyták volna ott őket. A társalgás hangja s
modora is más volt, mint manapság. Kisérelte
volna meg csak valaki, hogy a leányokat: hallja
maga szólítsa meg! Azt hiszem nem vágyott volna
többé annak a nőnek a körébe.

Boroviczky ur háza mindenben uri lakás
volt, de meglátszott azért rajta, hogy hajdan
lehetett a háznak fénykora. Éite-e ezt a mai

soltatik fedezetni, azonfelül a minden évben előforduló állami adóelírás folytán keletkező hiány fedezésére 3 százalék, vagyis összesen 48 százalék lenne kivetendő. Szembesítve a 3350 koronányi gazdasági szükségletet a 2202 korona fedezettel, 1148 korona hiány mutatkozik, mely 131.709 kor. és 03 fillér földadó arányában, 1 százalék közégi póttadóval egyenlítendő ki. Végül a 32.786 koronányi közbiztonsági szükségletet összehasonlítva a 6140 koronát tevő fedezettel, 26.646 korona hiány merül fel, mely a földadó kivételével a többi adónemek, vagyis 247.213 korona és 58 fillér állami egyenesadó arányában 11 százaléknál közégi póttadóval volna ellensúlyozandó.

A városi tanács hosszabb és beható tanácskozás után a költségvetést elfogadta.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 4/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 4/6-től 7/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **A főispán szabadságán.** Dr. Dellimanic Lajos főispán ma este neje társaságában Balaton-Földvárra utazik.

— **A közegészségügyi bizottság ülése.** A vármegyei közegészségügyi bizottság tegnap délután 11 órakor az alispáni kisteremben Balácsi József gimnáziumi igazgató elnöke alatt ülést tartott, melyen részt vettek dr. Plechl Szilárd vármegyei tisztifőorvos, dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos, Kellner József gyógyszerész, Winkler Ignác jószágigazgató és dr. Nónay Pál járási orvos mint bizottsági tagok és dr. Balázs Iván megyei aljegyző mint előadó. Tárgyalattott mint egyedüli tárgy Csonka József váikányi gyógyszerésznek ujabban ismét beadott azon kérvénye, hogy Oroszlamoson fiókgyógyszertárt állíthasson. Miután a vármegyei közegészségügyi bizottság Csonkának ezen egy ízben már beadott kérvényét tárgyalta f. évi február hó folyamán s ekkor a bizottság, miután sem Oroszlamos községe, sem a szomszédos községek a fiókgyógyszertár felállítását nem óhajtották, de a hatóság a szolgabírósg sem jelezte a fiókgyógyszertár felállítását kívánatosnak, de főleg, mert az oroszlamosi körorvos közgyógyszertárral el van látva, a fiókgyógyszertár felállítása ellen nyilatkozott s így Csonka kérvényét a vármegyei közegészségügyi bizottság véleménye alapján a vármegyei törvényhatóság sem pótolta s ennek alapján Csonka kérvényét a belügyminisztérium elutasította. Csonka gyógyszerésznek megismételt kérését a vármegyei közegészségügyi bizottság a tegnapi ülésén ismét elutasítandónak véleményezte s ezen elutasító véleménynyel tette át az ügyet a törvényhatósághoz.

gezdája, vagy ő is már így örökölte, nem voltam benne bizonyos. Egyet azonban később megtudtam, hogy az öreg ur küzd az élettel s hogy még végleg el nem uszott, annak tulajdonítható, mivel hivatala is van.

Elbeszélésem idejében ép nagy vendéglátás volt ott. Egyik ifju ember a másiknak adta a különset. Nem volt a ház vendég nélkül soha. Ez pedig még abban az időben sem volt tréfa dolog, kivált egy kis városban és falun. A ki ment, az bizony nem azért ment, hogy csak a névjegyet adja le: különben is akkor még a névjegyvizit nem is volt divatos. Hanem aki ment, az két-három napig, sőt egy hétre is megülte a gazdát, kivált ha távolabbról jött.

Ez okból a lányok ez időben nagylány számba jártak.

Boroviczky ur Gabriellával egyetemben mindent elkövettek, jobban mondva Gabriella maga, hogy minél inkább meghódítsa az udvarló fiatal embereket.

A Boroviczky-ház házi estélyei annyira felkapottakká lettek rövid időn, hogy ott a főúri családok sarjaitól le egész gróf Szegváryék nevelőjéig, minden valamire való ifju ember megfordult és otthonos lett.

Bár Cornélia nagy szellemi fölényvel bírt is Zsuna felett, mégis bájos szépségével s elevenebb modorával inkább magához láncolta az udvarlók seregét.

Érzett-e miatt Cornélia ellenszenvet magában vagy sem, én bizony nem tudom, érezte-e testvérével ellenszenvét alig hiszem, mert hiszen én őt csupa szívóságnak tanultam megismerni, de mégis elég a hozzá, hogy a két leány között naponta merültek fel nézeteltérések

— **Az ideai fegyvergyakorlatok.** Az ideai fegyvergyakorlatok nagyon kisszabásúak lesznek a temesvári 7. számú hadtest területén. A zászlóaljgyakorlatok augusztus 13-tól 31-ig, az ezredgyakorlatok szeptember 1-től 15-ig lesznek. Szeptember 16-án a csapatok visszatérnek helyőrségi állomásaikra és aztán szabadságot kapnak a kiszolgált katonákat. A Temesvártól állomásozó gyalogsági csapatok augusztus 22-én hagyják el Temesvárt és így mindössze 25 napig lesznek távol. A 29. gyalogezred Nagybecskerekén állomásozó zászlóalja augusztus 22-én Királykegye és Doklin vidékére vonul s ott gyakorolozik szeptember 15-ig.

— **A délvidéki konviktus új háza.** A szegedi délvidéki konviktus, ez az igazán nemzeti kulturmissziót teljesítő derék intézmény terjeszkedni készül, hogy czéljának ennél jobban megfelelhessen. Mostani palotáját eladja az intézet és újat, nagyobbát épített helyette. Az intézet vezetője ez ügyben, mint Szegedről írják, tegnap értekezletet tartott a polgármesternél, melyen a város főmérnöke is jelen volt. Végleges megállapodást még nem hoztak, hanem a megvásárlásra több telket kombinációba vettek.

— **Tennisverseny Kiszomborban.** Kiszomborban Rónay Jenő nyug. főispán házában július 24-ikén vasárnap nagy tennisverseny lesz, a melyen részt vesznek Torontál- és Csanád-megye legjobb játékosai. Az érdekes verseny iránt általános az érdeklődés.

— **Az elhagyott gyermekek.** Ismételtén fölmerült az a kérdés, hogy a hét éven felül levő gyermeket elhagyatottak kell-e nyilvántartani akkor is, ha a község annak a tartását és gondozását előre elvállalja. A belügyminiszter most a törvényhatóságok árvaszékeihez intézett körlevelében, az ebben az ügyben kiadott 1903. évi szabályzatra való hivatkozással kimondja, hogy az elhagyottá nyilvántartást nem lehet mellőzni abból az okból, mert az illető község a gondozást az elhagyottá nyilvántartás előtt elvállalta. Fölmerült továbbá az a kérdés is, hogy az elhagyottá nyilvántartott hét éven fölül levő gyermek kiadható-e a községnek, ha a község a tartását elvállalta. Erre vonatkozólag a belügyminiszter kijelenti, hogy mivel a gyám-ügyviteli szabályzat világosan felsorolja, hogy kik kérhetik a kiadást s ezek közt a község elő nem fordul — emélfogva az elhagyott gyermek a községnek az állami menedékhely kötelekeiből ki nem adható. Magától érteődik azonban, hogy ha a községnek árvaháza vagy egyéb megfelelő jótékony intézete van, abban a gyermek elhelyezhető.

— **A baja-bátaszéki hid.** A Baja és Bátaszék közt létesítendő dunai áthidalás munkálatainak megkezdése, mely Torontált is érdekli, már napok kérdése. A terv, mely a keresztülvitel részleteit foglalja magában, már évek hosszú sora óta készen van s most, midőn a munka megkezdése közeledik, annak egyes részleteit a következőkben ismertetjük: A mintegy 19 kilométer hosszú baja-bátaszéki új vonal elsőrendű főpályaként van tervezve azzal a céllal, hogy később — a csatiaközvető hátpályák megfelelő át-

alakításával — egy teljesen forgalomra képes fővonal álljon rendelkezésre. A vonal jobbára a Duna folyó árterében fog haladni s a Dunahídon kívül a vonalon számos, különféle nyílású hid, átvezető és aluljáró lesz építendő, melyekből 12 darab az árterbe esik. A Dunahíd elhelyezésére Baja város közelében a Duna medrének azt a pontját választották, amelyen Baja és Bátaszék állomások között a legrövidebb összeköttetés lehetséges s ahol a Duna balpartján az állam már nagyobb biztosító munkákat létesített. A baja-bátaszéki összekötő vonal és a Dunahíd építési költségei, a végállomások megfelelő kibővítésével és forgalmi eszközökkel együtt a már kidolgozott részletes tervezet szerint nyolc millió koronával vannak előíranyozva.

— **A szárazság.** Minél előbbre halad a nyár és minél változatosabb az esőtlen, harmattalan hőség, annál szomorubb hírek érkeznek minden felől. Az április óta tartó szárazság, melyet egyszer-kétszer ha szakított meg azóta hitványka futó zápor, megdöbbentő garázdálkodást vitt véghez kint a mezőkön, földeken eddig is. Nem is csoda, hiszen bent a városokban is meglátszik a szárazság sorvasztó hatalma a kertekben. Annak a pusztításnak azonban, amit kint a mezőkön véghez vitt a szárazság, nagyon könnyen inséges esztendő lehet a vége. A gabona csak fizet úgy, ahogy, hanem kukorica, krumpli nagy ur lesz az idén. A kukorica most kötne — ezzel is nagyon el van már késve — de csak kinlódik s most már alig segít rajta az eső is. A krumpli száraz zöld ugyan, mert ez szegény sokáig bírja az esőtleneséget, hanem gumót nem bír hozni a kiszáradt földben. Megis látszik az árán. Egy-két héttel előbb csak két krajcár volt kilója, ma kilenc krajcár. A paprikának máskor már ilyenkor nagy szára, ága-boga, levele van, most pedig törpe, bágyadtzöld színű. A rossz termésre való kilátás már is megdrágította a szegedi paprikapiacot, a finomabb paprika ára kilónként 3 koronáról 4—5 koronára emelkedett. Meginyit a szárazságot a szőlő is, amely virázzani jól virágozott ugyan, éppen mert száraz idő járt, de most már nagyon kívánna az esőt, mert a szeme megszorult, nem bír fejlődni. Egy van, aminek kedvez ez a száraz nyár: az aratás, a cséplés, csakhogy azért sok gazdaember örülne már, ha félbeszakadna a munka egy kis eső miatt. Az aratók roppant sokat szenvednek a hőségben s a vörös kakas sűrűn ütögeti a fejét. Napokon keresztül szellőlebbenést is alig érezni, felhőt se látni, nincs az esőre semmi kilátás. Tegnap ugyan mutatkozott ilyesféle tünet, de ma már megint híre sincs felhőnek s az ég tudja, hova juttat bennünket ez a szárazság.

— **Anna-bál Bégaszentgyörgyön.** A bégaszentgyörgyi parkegyet f. évi július hó 24-én a községi parkban zártkörű Anna-táncvigalmat rendez. Belépő díj személyenként 60 fillér. Kezdeti esti 8 1/2 órakor.

s a mikor épen Zsuna volt az, ki ügyüket mindig apjuk elé vitte. Boroviczky ur ilyenkor még jobban elborult arccal, de a melyen a lelki fájdalomnak el nem tilkolható kinyomata ült, mindig Cornéliának adott igazat, a Zsunát pedig oly gyengéd apai kedveskedő szavakkal nyugtatta meg, hogy lehetetlen volt ennek a vidámkedélyű leánynak neheztelnie.

Még Gabriella is mindig Cornélia pártján volt.

Sokat voltam ily jeleneteknek tanuja, mint a háznak lassanként csaknem minden napi vendége, barátja. Fokozta ezt az is, mivel Boroviczky urnak azon falu határában is volt birtoka, melyben én laktam, sőt benn a faluban közvetlen a grófi lak mellett egy régi, roskadozó, kidőlt, bedőlő oldalú, összeomlott kéményű udvarháza, hova a nők nem egyszer, sem kétszer, sőt igen gyakran kirándultak, amikor én mindig élveztem társaságukat. Ennek a háznak egyetlen lakója egy öreg, elesett, nyomorék ember volt s egy 35—45 év közötti jól megtermett parasztasszony, akit közönségesen Mária nének hívtak. Mária néni valaha nem lehetett csunya nő, sőt, ha az ember jól szemügyre vette, még mindig szép nőnek kellett őt tartani. Szén fekete hajában még nyoma sem volt az ősz hajnak. Benn ülő szeméi fényében valami pokoli tűz égett, melyet dus szemölede még inkább kiemelt. Arca egészségétől duzzadó vöröses pozsgás volt. Szája kicsiny. Szájszögletének ráncai kackias voltára engedtek következtetést vonni. Széles, domboru válla, duzzadt, telt keble, melyen át mindig izléses nagykendő volt átköve derekára, amazoni természetét mutatták.

A hölgyek kirándulásai alkalmával Mária néni nem tudott hová lenni örömeiben. Alig találta helyüket a kisasszonyoknak. Mindig volt készlet-

ben nála a számukra valami kis édes, mézes-mázos tészta, kalács meg málé.

Különös és feltűnő volt, hogy e nő valami édes rajongással ölelte s csókolta mindig a Zsunát, a ki pedig önkénytelen ellenszenvvel viseltetett a paraszt asszony iránt, míg Cornélia, ki kevésbé volt kegyeltje, nem egyszer megölelte, sőt meg is csókolta Mária nénit.

Egy ily kirándulás alkalmával történt, hogy az én ifju barátom épen Mária néninél volt s már nem volt ideje a távozásra, mikor a hölgyek bejöttek a rozsaat, paraszt butorzatú házba. Akarva, nem akarva, barátomnak találkozni kellett a hölgyekkel. Én is jelen voltam.

Ezt a bemutatkozást nem feledem soha. Józsi barátom, mint a ki szökni akar, az ajtó mögé állt. Megláttam, köszöntöttem, ő, bár elbájosan függesztette szeméit a hölgyekre, intett, hogy hadjak neki békét, szökni akar. Zavarát még fel se használhattam, mikor Cornélia őt nevével szólítva felé közeledik s édes, kedves behizelgő anyagi hangon veté szemére, hogy mennyire nem szép tőle, hogy őket fel se keresi. Aztán kikérdezte őt mindenről, iskolájáról, szülei-ről, tanulmányairól, egy szóval vége-hossza nem volt kérdezősködésének. Végül lelkére kötö, hogy mielőbb meglátogassa őket. Józsi barátom ez alatt, mint egy 16 éves kis leány, kit valamin rajtakapnak, fülig pirulva állt Cornélia előtt, nem szólt, csak hebegett valamit, látszott rajta, hogy se lát, se hall, azt se tudja, fiu e vagy leány.

Én Zsunával voltam elfoglalva, aki nem hagyta megjegyzés nélkül Cornélia modorát azzal a vaskalapos paraszt diákkal szemben. „Kell az ördögnek az ilyen malészájú — mondá a szép szíren.”

(Folytatjuk.)

és una
meg. A
esti k
közep
ugyan
erősen
Hunyad
a beru
engede
malis.
távolit
Csakho
sétálni
dőség
két ép
vigyék
hogy ő
sem. A
Felvilág
a parat
az örj
egy uo
meg az
Időköt
a cukr
a tulso
kombin
Egy ne
Négy s
udvarla
Ismét h
ország
összeve
néhány
kilóki a
dolgoka
nak ne
sétálni
egy má
a többi
nyába
sincs. V
embert,
hogy m
mégis s
egy koe
képes n
amerikai
szokatlan
kezett b
ság idej
hol alk
ártalmas

szárazsá
vizeink
elsekelve
teszi. Ig
rint a
Temesvá
hó 19-ét
Temesvá
további

nütt jav
esetben
vannak.
elő egy
Melencei
ismét m
idézett e
országú
itteni fő
óra táj
cséplés k
vették a
azt elolta
volt, mer
hogy rö
mind kí
mert tart
kat a tá
tüzoltósá
azonnal
10 kisebb
ugy, hogy
A tüztölt
kazlak m
feszített
a tűz tov

— **Garázda kutyamosó.** A kánikula csendjét és unalmát tegnap váratlan szenzáció szakította meg. A szenzáció annál nagyobb, mert éppen az esti korzó idejében és a Hunyady-utca kellő közepében esett meg. Tegnap este 7 óra tájban ugyanis egy kutyamosó, magyarul privátdiener, erősen illuminált állapotban haladt végig a Hunyady-utca aszfaltján. Az egyik tisztnek feltűnt a berugott ember, akinek a ruházata is arra engedett következtetni, hogy nem egészen normális. Oda küldött egy másik katonát, hogy távolítsa el feltűnés nélkül becsipett társát. Csakhogy ennek ugylátszik passziója a nagyutcán sétálni, mikor be van rugva, mert semmi hajlandóságot sem mutatott a távozásra. A tiszt erre két éppen ott járó katonát bizott meg, hogy vigyék el a részeg embert. Ugyanaz a válasz, hogy ő bizony nem megy még a generálisnak sem. A társai jó szóval biztatták. Nem megy. Felvilágosították, hogy engedelmeskedni tartozik a parancsnak. Csak nem megy. Fenyegették, hogy az őrzőket hívják. Azért se. Végre is bevették egy udvarba s ott jó szóval biztatták a társai is meg az inspekciós tiszt, hogy ne csináljon botrányt. Időközben százával tódult a közönség az aszfaltra, a cukrászdában ülök ott hagyták a fagyaltjukat, a tulsó oldalon sétálók átkerültek s hangosan kombinálták, vajjon mikor enged a kutyamosó. Egy negyed óra mulva megérkezett a „Wache”. Négy szuronyos katona. Ők is bevonulnak az udvarba, a hol a berugott ember okvetetlenkedik. Ismét hosszú kapacitálás folyhatik bent. A rendőrség szétoszlatja a tömeget, de az csakhamar összeverődik. Az udvarra is betolakodott egy-néhány ember, persze azt is — igen helyesen — kilöki a rendőr. Ez utóbbi emberek igen érdekes dolgokat kezdenek mesélni. A részeg kutyamosónak nem imponált az őrség sem. Ő tovább sétálni akar. Sőt az ellen sincs kifogása, hogy egy másik korcsmába menjenek. Akár együtt a többi pajtásaival. De hogy ő most a kaszárnyába menjen, pláne fedezet alatt, arról szó sincs. Végre is meg kellett kötözni a szerencsétlen embert, aki erre oly vadallati hangokat hallatott, hogy megrémült a hallgatóság. 8 óra tájban mégis sikerült a kézzel-lábbal kapálózó embert egy kocsira ültetni, de két ember is alig volt képes megfékezni. Persze az egész uton, az amerikai Rezső-kaszárnyáig sok nézője akadt a szokatlan, kinos jelenetnek. A magáról megfélekezett bakát, ki Nagybecskerekre töltötte szabadság idejét, ma reggel visszavitték Temesvárra, a hol alkalmat adnak neki, hogy az alkoholizmus ártalmas voltáról elmélkedjék.

— **Az alacsony Béga.** A nagy hőség és szárazság hatása természetesen meglátszik folyóvizeinken is. A mi Bégánk vize például annyira elsékélyedett, hogy a hajóforgalmat is nehézkessé teszi. Így a Dunagőzhajós társaság közlése szerint a bégai áruforgalmat Nagybecskerek és Temesvár között az alacsony vízállás miatt folyó hó 19-étől kezdve meg kell szüntetnie, miért is Temesvár állomás részére ezen naptól kezdve további intézkedésig árukat fel nem vesz.

— **Nagy tűz.** Most, hogy a cséplés mindennél javában folyik, a tűzek is mind gyakrabban eseten fordulnak elő, sőt majdnem napirenden vannak. Rövid idővel ezelőtt öt tüzeset is fordult elő egyetlen nap alatt, egy-két napra rá a Melencei-uton égett el egy kocsis buza s ma már ismét nagyobb tűz történt, melyet a cséplőgép idézett elő. Ugyanis a Szent-Mihály felé vezető országút közelében, Sztaniszlavjev Áca itteni földmives szérűskertjében ma délelőtt 11 óra tájban egy kazal buza hirtelen kigyuladt. A cséplés körül elfoglalt munkások azonnal észrevették a tüzet s tőlük telhetőleg igyekeztek is azt eloltani, de minden erőfölködsük hasztalan volt, mert a lángok oly gyorsan harapództak el, hogy rövid idő alatt már a szomszédos kazlak is mind kigyultak. A veszély annál nagyobb volt, mert tartani lehetett attól, hogy a szél a szikrákat a távolabbi kazlakhoz is el fogja hordani. A tűzoltóság Kühn János parancsnok vezetésével azonnal a vész helyén termelt, de akkor már 10 kisebb-nagyobb kazal buza lángokban állott, úgy, hogy azok megmentéséről szó sem lehetett. A tűzoltók ezért minden erejüket a szomszéd kazlak megvédésére fordították. Hosszu és megfeszített munka után sikerült derék tűzoltóinknak a tűz továbbterjedését meggátolni, de a már égő

buza s a cséplőgép szekrénye is a lángok martaléka lett. A helyszínén megtartott vizsgálat szerint 1360 kereszt buza égett el, ebből Sztaniszlavjev Ácaé volt 300, Raczkov Zsiváé 700, Sztaniszlavjev Istváné 90, Relyin Rádáé 80. Czvetkov Dusáné pedig 200 kereszt buza, míg a cséplőgép özv. Kollpaszki Pálné tulajdonát képezte. Ugy a buza, valamint a cséplőszekrény is biztosítva volt. A tűz állítólag egy, a cséplőgépből kipattant szikrából keletkezett. A gépész nevét nem sikerült megtudni, mert az, midőn az első lángokat felcsapni látta, attól való félelmében, hogy a buza tulajdonosai agyonütik, kerekét oldott.

— **Panasz a Gabona-térről.** Vettük a következő sorokat: Vagy másfél héttel ezelőtt vándor hintások verték fel sátrukat a Gabona-tér kellő közepén s azóta vége a környékbeli lakosság nyugalmának, mert a hintánál kora reggeltől késő estig oly eketlen harangozást és verkiést visznek véghez, hogy a legegészségesebb idegekkel megáldott embereket is a hideg rázza. Ez volna azonban még a legkisebb baj, csak hogy más is van még. A hintánál ugyanis némelykor százával állanak a cselédek és legények, kik kölcsönösen oly szitkokkal traktálják egymást, hogy azt pirulás nélkül megállani nem lehet. A goromba tréfákról, melyeket a legények megengednek maguknak, nem is szólunk, mert ez egyszerűen undorító. Már most, ha az ember esténként családjával a Buza-téren át akar hazamenni, úgy vagy kénytelen meghallgatni azokat a piszkos szájból eredő szitkokat, vagy kénytelen a harmadik utcába elkerülni. Kérjük a tek. szerkesztőseget, méltóztassák ezen sorainkkal fölhívni a buzatéri állapotokra a figyelmet. Több gabona-téri lakos.

— **Országos borvásár Szegeden.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, amelynek tudvalevőleg a város is alapító tagja, ez év szeptemberében a vendéglősök nagygyűlésével kapcsolatban országos borvásárt rendez Szegeden. A vásárra nagyban folynak az előkészületek, annál is inkább, mert a M. Sz. O. E. ezeket a vásárokat évről-évre rendszeresíteni akarja s a terv létesítése az első vásár sikerétől függ. Most küldte az egyesület a bortermelekhöz a felhívásokat a vásárra való részvételre s nagy erővel dolgozik azon is, hogy a külföldiek érdeklődését is felkeltse a szegedi borvásár iránt.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Port-Arthur ostroma.
Budapest, július 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Port-Arthurból tegnap óta ismét semmi hírt nem lehet kapni A haditudósítók tétlenségre vannak kárhóztatva, mert a hadvezetőség nem engedi meg, hogy közléseket tegyenek Port-Arthur ostromáról. Azt hiszik, hogy e rendszabály mögött a japánok valamely titkos akciója rejlik.

Togo tengernagy halálhíre.
Budapest, július 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Tokióból megcáfolják egy amerikai lapnak azt a hírt, hogy Togo tengernagy meghalt. A tengernagy teljes egészségben van.

Kolera a harctéren.
Budapest, július 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egybehangzó távirati jelentések szerint a keletázsiai harctéren nagy mértékben dühög a kolera, mely úgy a japán, mint az orosz katonák közül számos áldozatot követel.

Országgyűlés.
 A képviselőház ülése július 20-án.
 — Távirati tudósítás. —

Budapest, július 20.
 A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatta a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ma Bakó József, Kecskeméthy Ferenc és Ráth Endre beszéltek a javaslat ellen.

A vasutasok annesztíája.
Budapest, július 20. (A „Torontál” ered. táv.) Az elbocsátott vasutasok ma az ország minden részéből a Király-kávéházban összegyűltek s elhatározták, hogy

küldöttéleg tisztelegnek Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter előtt annesztíát kérni tőle. Nyomban küldöttéget is állítottak össze, mely a képviselőházban kereste a minisztert, a kit azonban nem találtak ott.

Petrarca-ünnep.
Budapest, július 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából jelentik, ma Arezzában letették Petrarca szobrának alapkövét. Az ünnepélyen az összes hatóságok és irodalmi egyletek képviseltették magukat.

Gyilkos erdőőr.
Budapest, július 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, a kisjenői főhercegi uradalomhoz tartozó somosi erdőben Petrovics János erdőőr agyonlőtte társát, Erdődi András erdőőrt. A tettes és az áldozat a lehető legjobb barátságban éltek ezelőtt egymással, de nemrégiben feleségeik összevesztek s ebből olyan harag keletkezett a két férfi között, hogy Petrov felindulásában fegyvert fogott társára s agyonlőtte. A gyilkos erdőőrt le-tartóztatták.

Kutyavész Fiumében.
Budapest, július 20. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Fiuméből jelentik, a veszett kutyák garázdálkodása ott még mindig nem szűnik s minden nap megmarnak egy-két embert. E hó 7-ike óta mostanáig közel száz kutyát ütöttek agyon, melyek közül többen kiűtött a betegség, egynemelyike pedig e borzalmas állapotbetegség kezdő stádiumában volt. Az tartják, hogy a veszettség járványszerűen lépett fel, mert egyidőben több kutyán ütött ki a veszettség, anélkül, hogy egymást megmárták volna. A hatóság a legszigorúbb óvintézkedésekkel küzd a veszedelem ellen.

Budapesti gabonatözsde.
 Budapest, 1904. július 20.
 A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	9.15	9.35	80	9.65	9.80
Pestvidéki uj	76	8.25	9.30	80	9.35	9.51
Bánsági uj	76	9.—	9.10	80	9.25	9.40
Bácskai uj	75	9.15	9.35	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.55	6.65
„ másodrendű					6.50	6.55
Árpa takarmány					6.25	6.50
„ égetni való					6.—	6.25
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab —					6.35	6.55
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemű					5.80	5.90
Repce káposzta					10.—	10.45
„ bánsági					—	—
Köles —					0.—	0.—

Határidő-üzlet.
Budapest, július 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre) . . . . . 9 30— —
 Buza (áprilisra 1905.) . . . . . 9.68— —
 Tengeri (augusztus) . . . . . 6 24— —
 Zab (októberre) . . . . . 6.68— —

Más vállalat miatt **eladom** azonnal szabadkézből **Eleméren**, a Fő-utcán levő

házaamat

a benne levő igen jó forgalmu **fűszer-, vegyes- és rőfös-kereskedéssel** együtt. :- :-

Ugyanott
== 58 család méh ==
 teljes felszereléssel **eladó.**

Bővebbet
KOCSIS PÁL,
 Eleméren. (541-4.1)

